

1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Opět zaznamenán pokles počtu obyvatel kraje

Zlínský kraj svou rozlohou 3 963 km² je čtvrtým nejmenším krajem v republice, avšak hustotou obyvatel 148,3 osob/km² je pátým nejlidnatějším. Na jeho území se v roce 2013 nacházelo 307 obcí, z nichž 30 má statut města. Ve městech žilo koncem roku 2013 59,0 % lidí z celkového počtu 586 299 obyvatel. Od vzniku kraje v roce 2000 se celkový počet bydlících v kraji každoročně snižoval s výjimkou let 2007 a 2008.

Počet obyvatel se během roku 2013 snížil o 1 394 osob, tj. o 0,2 %. Z devíti krajů republiky, ve kterých byl zaznamenán meziroční úbytek obyvatel, byl ten zlínský pátý největší. Nejvyšší roční úbytek obyvatel byl zjištěn v Moravskoslezském kraji (4 770 osob). Vyšší snížení obyvatel než ve Zlínském kraji bylo zjištěno ještě v Hl. městě Praze, Ústeckém a Karlovarském kraji. Naopak nejvíc obyvatel meziročně přibýlo ve Středočeském kraji, a to 10 520.

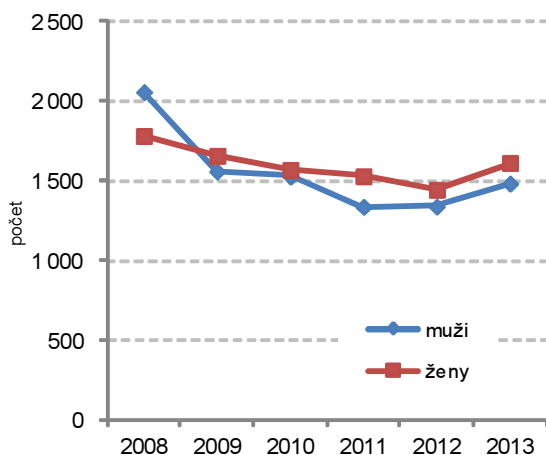
Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých okresech se od krajského mnoho nelišil. Ve všech okresech kraje bylo zjištěno snížení počtu obyvatel. Největší bylo zachyceno ve Zlínském okrese (o 0,2 %, tj. o 413 osob). Dále pak klesl počet obyvatel v okresech Uherské Hradiště o 365 osob (tj. o 0,3 %), Vsetín o 313 (tj. o 0,2 %) a Kroměříž o 303 (tj. o 0,3 %).

Přirozený úbytek (více obyvatel kraje ve sledovaném období zemřelo, než kolik se v kraji ve stejném časovém úseku narodilo dětí) byl zaznamenán ve všech okresech kraje, nejvyšší v kroměřížském (266 osob) a nejnižší ve vsetínském okrese (47 osob). Přirozenou měnou tak v kraji ve sledovaném roce ubylo 769 obyvatel.

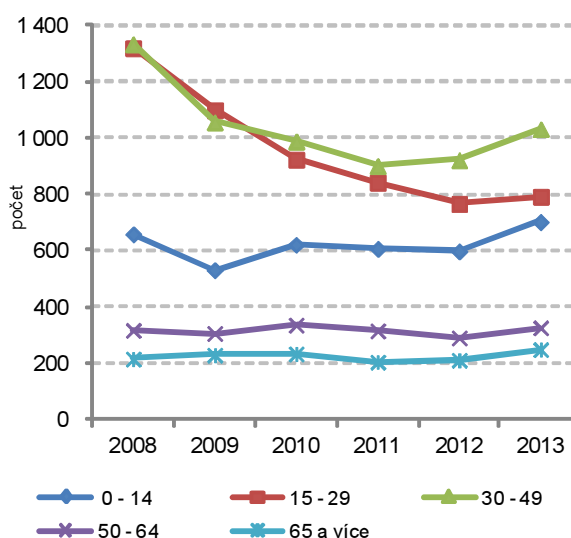
V přepočtu na tisíc obyvatel kraje se v roce 2013 živě narodilo 9,5 dětí a zemřelo 10,8 osob.

Na úbytku lidí v kraji v uplynulém roce, stejně jako v předchozích letech, se podílelo záporné migrační saldo. Migrační saldo kraje v roce 2013 dosáhlo záporné hodnoty v počtu 625 osob. Úbytek obyvatel stěhováním byl zjištěn ve všech okresech kraje, nejnižší v kroměřížském (37 osob) a nejvyšší ve vsetínském (266 osob).

Graf 1.1 Přistěhovalí do Zlínského kraje podle pohlaví

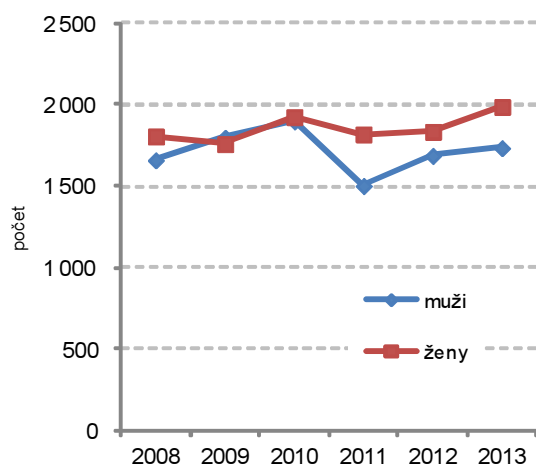
Graf 1.2 Přistěhovalí do Zlínského kraje podle věkových skupin

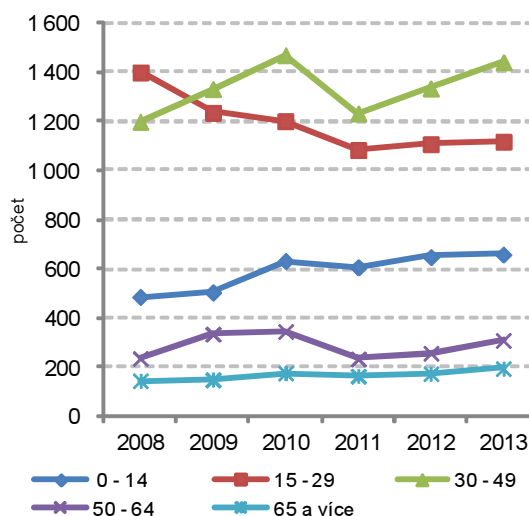
V roce 2013 se do kraje celkem přistěhovalo 3 100 lidí, z nichž bylo 52,1 % žen. Meziročně přistěhovaných lidí přibýlo 11,2 %, z toho počet žen se proti předchozímu roku zvýšil o 11,5 % (o 167 žen) a počet mužů vzrostl 10,8 % (o 145 osob). Nejvíce přistěhovaných osob bylo ve věkové skupině 15 až 64 let (69,3 %). Děti (věková skupina 0 až 14 let) se přistěhovalo 22,6 % a osob ve věku 65 let a více 8,0 %. Početně nejsilnější skupinou byly osoby ve věku 25 až 29 let, kterých se v roce 2013 do kraje přistěhovalo 13,4 % z celkového počtu přistěhovaných lidí.

V přepočtu na tisíc obyvatel se do kraje v roce 2013 přistěhovalo 5,3 osob.

Graf 1.3 Vystěhovalí ze Zlínského kraje podle pohlaví

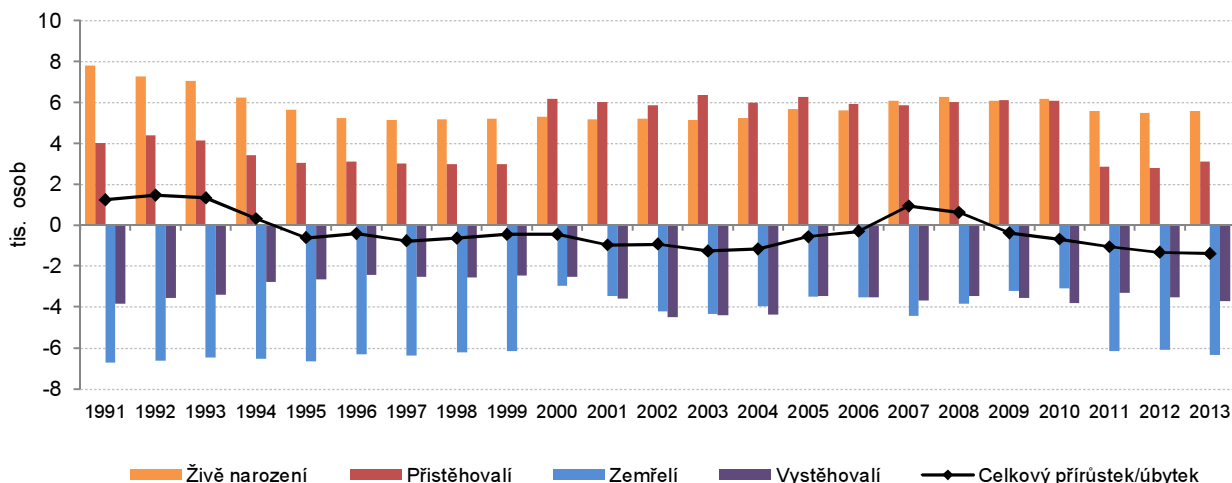
Graf 1.4 Vystěhovalí ze Zlínského kraje podle věkových skupin

V roce 2013 se z kraje celkem vystěhovalo 3 725 lidí, z nichž bylo 53,4 % žen. Meziročně se počet vystěhovaných lidí zvýšil o 5,7 %, z toho počet vystěhovaných žen proti předchozímu roku vzrostl o 8,3 % (o 152 žen) a mužů přibylo o 2,8 % (o 48 mužů). Nejvíce vystěhovaných osob bylo ve věkové skupině 15 až 64 let (77,0 %). Děti (věková skupina 0 až 14 let) se vystěhovalo 17,7 % a osob ve věku 65 let a více 5,2 %. Početně nejsilnější skupinou byly osoby ve věku 25 až 29 let, kterých se v roce 2013 z kraje vystěhovalo 19,4 % z celkového počtu vystěhovaných.

V přepočtu na tisíc obyvatel se z kraje v roce 2013 vystěhovalo 6,4 osob.

Graf 1.5 Pohyb obyvatelstva ve Zlínském kraji

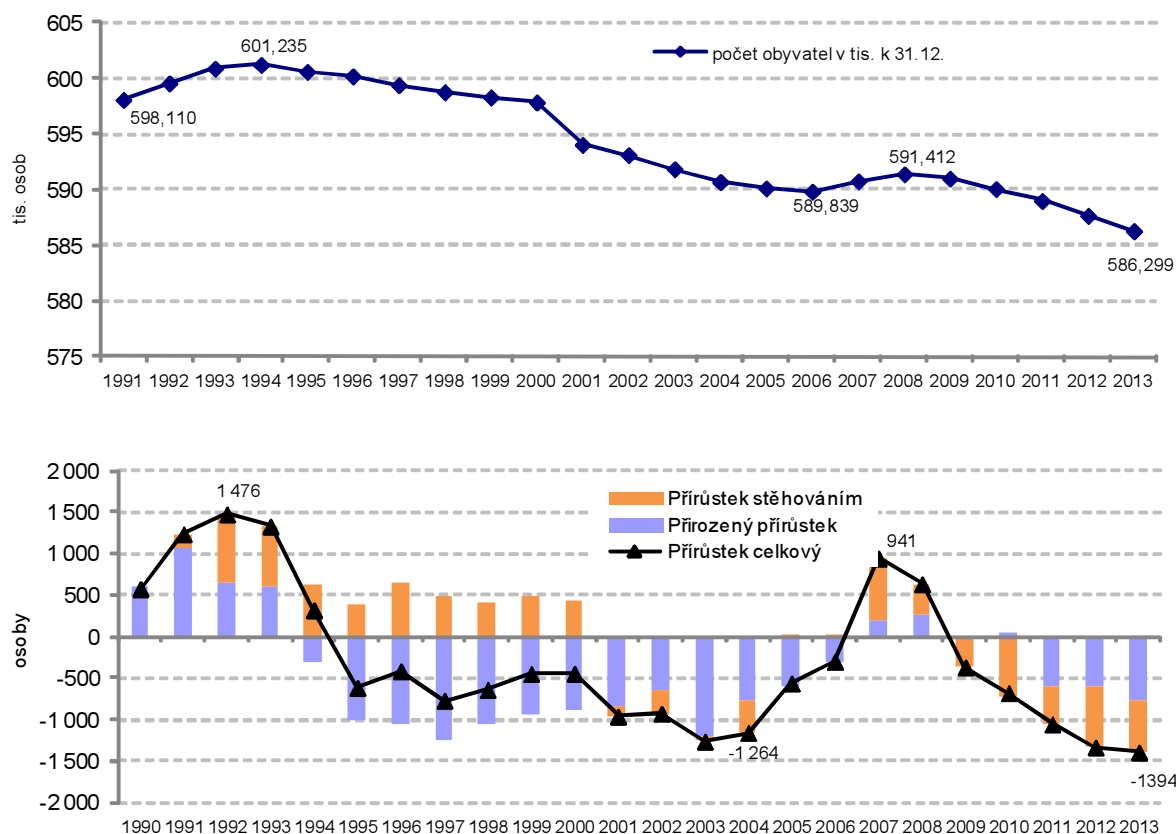

Jsmo krajem s druhým nejmenším počtem cizinců

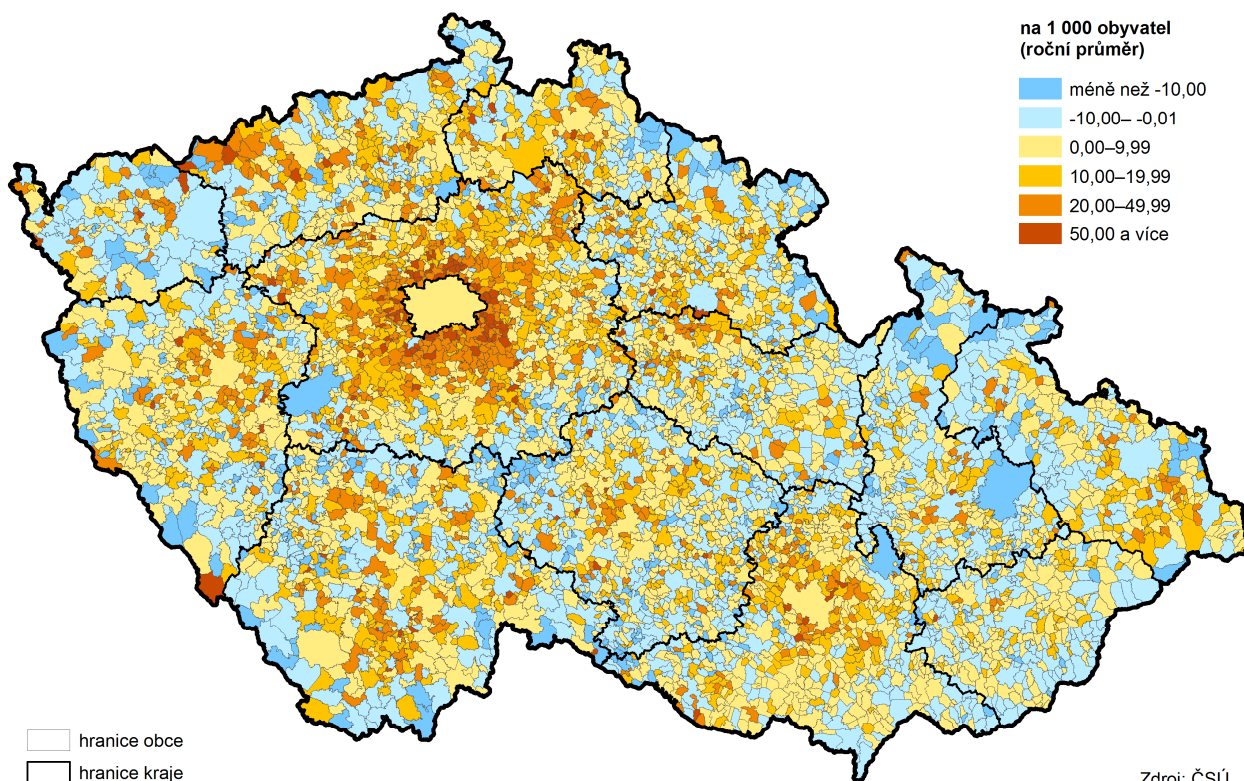
Podle statistiky cizinců se zaevidovaným dlouhodobým či trvalým pobytem na území České republiky k 31. 12. 2013 bylo na území Zlínského kraje evidováno celkem 8 034 cizinců (z toho 43,0 % žen). Ze všech krajů měl Zlínský po kraji Vysočina druhý nejnižší počet cizinců. V přepočtu na tisíc obyvatel kraje dosáhl nejnižší hodnoty 1,4 a předstihl tak kraj Vysočinu (s druhou nejnižší hodnotou 1,5).

Z celkového evidovaného počtu cizinců bylo ve Zlínském kraji nejvíce Slováků (44,6 %), Ukrajinců (11,4 %), Vietnamců (10,0 %), Poláků (4,0 %), Mongolů (3,6 %), Rusů (3,0 %), Němců (2,7 %), Rumunů (2,1 %), Italů (1,8 %) a Bělorusů (1,6 %).

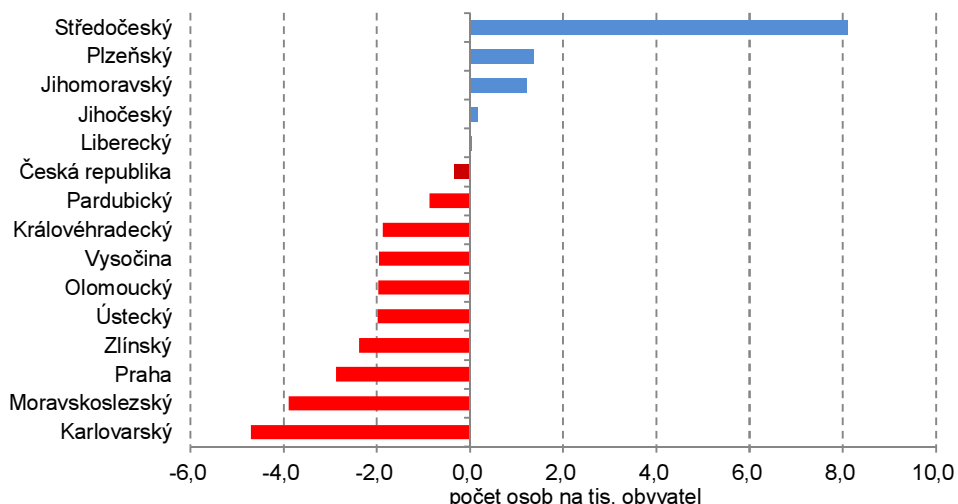
Graf 1.6 Počet obyvatel, přirozený, migrační a celkový přírůstek ve Zlínském kraji k 31.12.

Přírůstek obyvatel v obcích v letech 2008 až 2013

Graf 1.7 Celkový přírůstek (úbytek) na tis. obyvatel středního stavu v krajích ČR k 31. 12. 2013

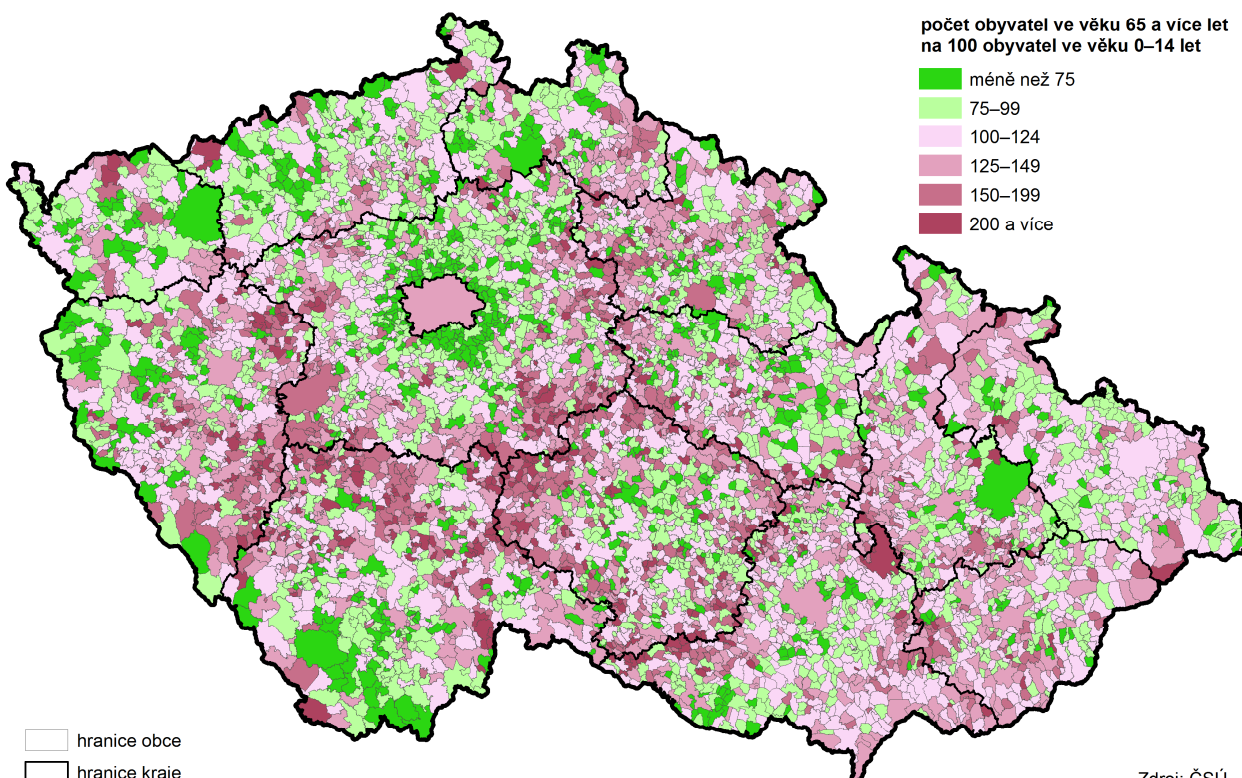
V kraji přibývá obyvatel důchodového věku

Z hlediska věkové struktury došlo meziročně ke změnám, které jsou zřejmé zvláště v kategoriích produktivních (15 až 64 let) a poproduktivních osob (65 let a starších). Proti roku 2012 podíl obyvatel v produktivním věku poklesl o 0,6 procentního bodu a naopak o 0,5 bodu vzrostl v poproduktivní skupině. Zastoupení dětské složky (0 až 14 let) se zvýšilo jen o 0,1 p.b. V souvislosti s tímto vývojem se tak během roku průměrný věk obyvatel kraje zvýšil z 41,7 let na 42,0 let. Tedy v absolutních hodnotách meziročně v kraji přibylo 391 dětí, ubylo 4 425 osob v produktivním věku a zvýšil se počet osob poproduktivního věku o 2 640.

Obyvatelstvo kraje stárne

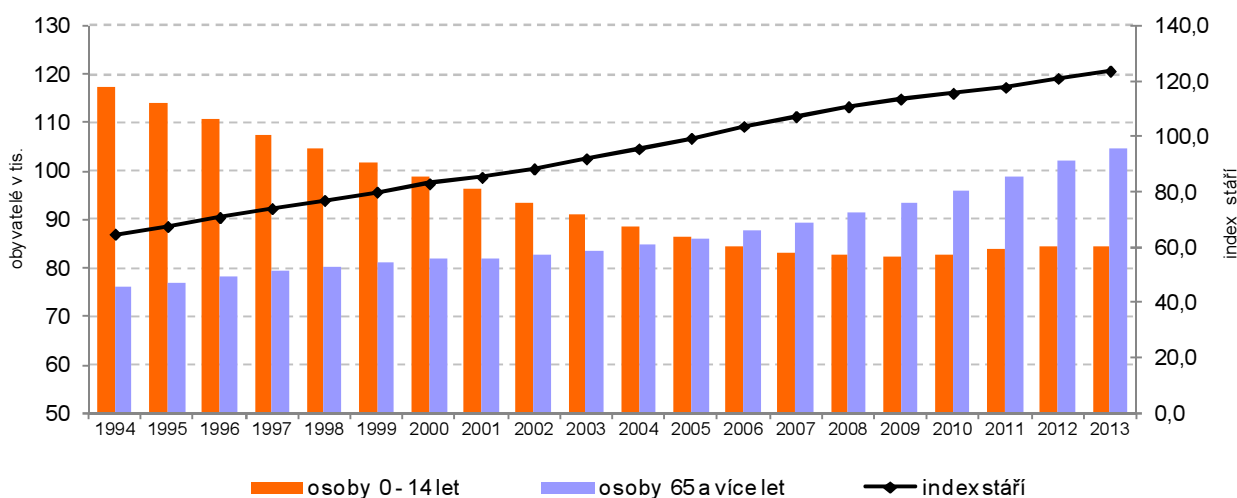
Ukazatelem, který zřetelně ukazuje na stárnutí obyvatel, je index stáří (podíl mezi nejstarší a nejmladší věkovou kategorií v %), který vzrostl ze 121,1 % v roce 2012 na 123,6 % v roce 2013. Z toho vyplývá, že tím, jak se nejstarší věková skupina obyvatel zvětšuje, tak stárne obyvatelstvo Zlínského kraje. Jak rychle bude v dalších letech obyvatelstvo stárnout, závisí výraznou měrou i na počtu narozených dětí.

Index stáří v obcích k 31. 12. 2013

Zdroj: ČSÚ

Graf 1.8 Věkové skupiny obyvatel Zlínského kraje a index stáří

Děti se narodilo více než v minulém roce

V roce 2013 se ve Zlínském kraji živě narodilo 5 585 dětí, což je o 92 více než v předchozím roce. Meziročně poklesl počet živě narozených dětí pouze v okrese Zlín, a to o 27 dětí, tj. o 1,5 %. V ostatních okresech se počet narozených dětí zvýšil. V uherskohradištském okrese o 68, ve vsetínském o 38 a v kroměřížském o 13 dětí. Průměrný věk matky v kraji se během roku zvýšil z 30,5 let na 30,7 let (při narození 1. dítěte průměrný věk matky vzrostl z 28,6 let v roce 2012 na 28,7 let v roce 2013). Podíl narozených dětí mimo manželství se proti roku 2012 zvýšil z 35,6 % na 37,4 % ve sledovaném roce. I přes nárůst o 1,8 procentních bodů, zůstal zlínský podíl mimomanželsky narozených dětí nejmenší ze všech krajů.

Tab. 1 Struktura obyvatel podle věkových skupin ve Zlínském kraji a jeho okresech

	Zlínský kraj			Okres Kroměříž			Okres Uherské Hradiště			Okres Vsetín			Okres Zlín		
	2008	2013	rozíl 2013 - 2008 v bodech	2008	2013	rozíl 2013 - 2008 v bodech	2008	2013	rozíl 2013 - 2008 v bodech	2008	2013	rozíl 2013 - 2008 v bodech	2008	2013	rozíl 2013 - 2008 v bodech
Počet obyvatel	591 412	586 299	1) 99,1	107 875	106 692	1) 98,9	144 533	143 129	1) 99,0	145 850	144 362	1) 99,0	193 154	192 116	1) 99,5
v tom ve věku (%):															
0 - 14	14,0	14,4	0,5	13,7	14,2	0,5	13,9	14,1	0,2	14,5	14,8	0,4	13,8	14,4	0,7
15 - 64	70,6	67,7	-2,8	70,8	67,9	-3,0	70,4	67,9	-2,5	70,7	67,7	-3,0	70,4	67,6	-2,8
64 a více	15,5	17,8	2,4	15,5	17,9	2,4	15,7	18,0	2,3	14,8	17,5	2,6	15,8	18,0	2,1
Průměrný věk	40,7	42,0	2) 1,3	40,8	42,1	2) 1,3	40,7	42,1	2) 1,4	40,2	41,5	2) 1,3	40,9	42,1	2) 1,2
Index stáří	110,8	123,6	12,9	112,8	125,5	12,7	112,7	127,4	14,7	102,4	117,9	15,4	114,8	124,3	9,5

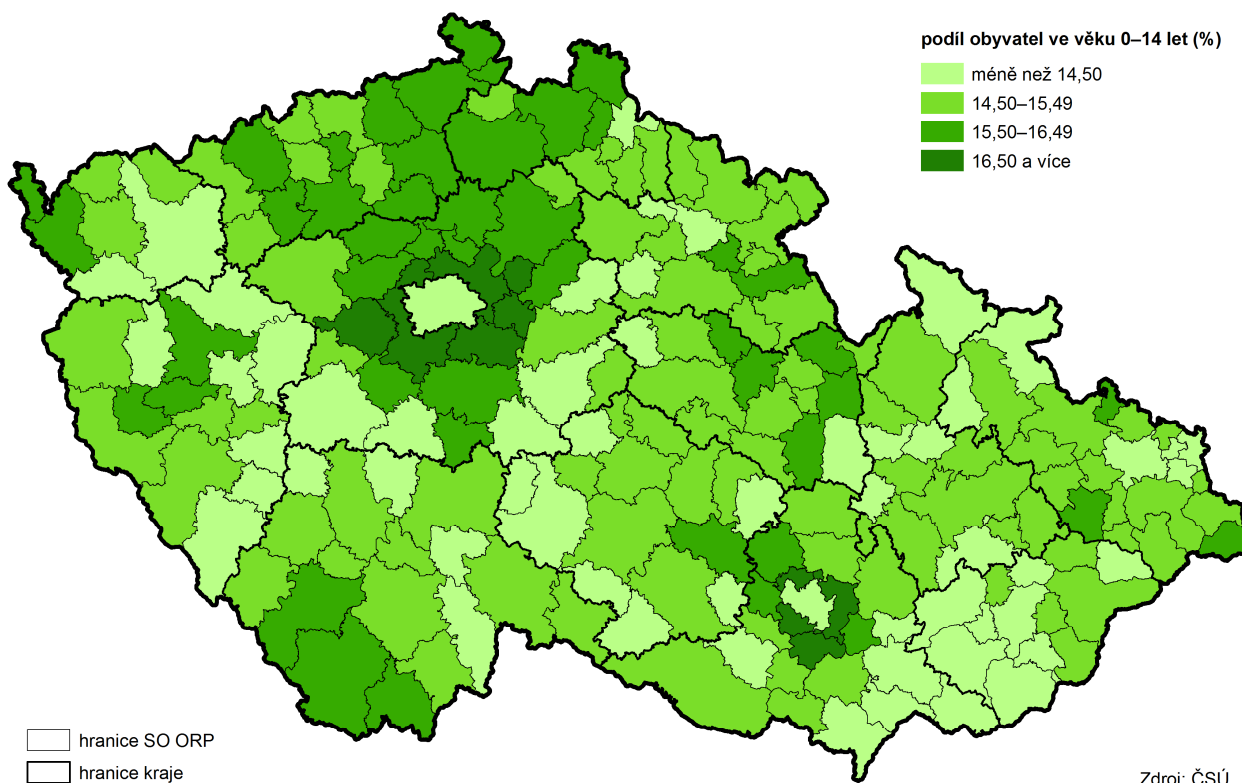
1) změna v %

2) změna v letech

Úhrnná plodnost se v kraji meziročně nepatrně snížila

Úhrnná plodnost ve Zlínském kraji se od roku 2008 snížila z 1,404 na 1,401 v posledním roce sledovaného období. V roce 2013 meziročně vzrostla o 0,055 bodu. I tak byly krajské hodnoty po celé toto pětileté období pod úrovní úhrnné plodnosti ČR.

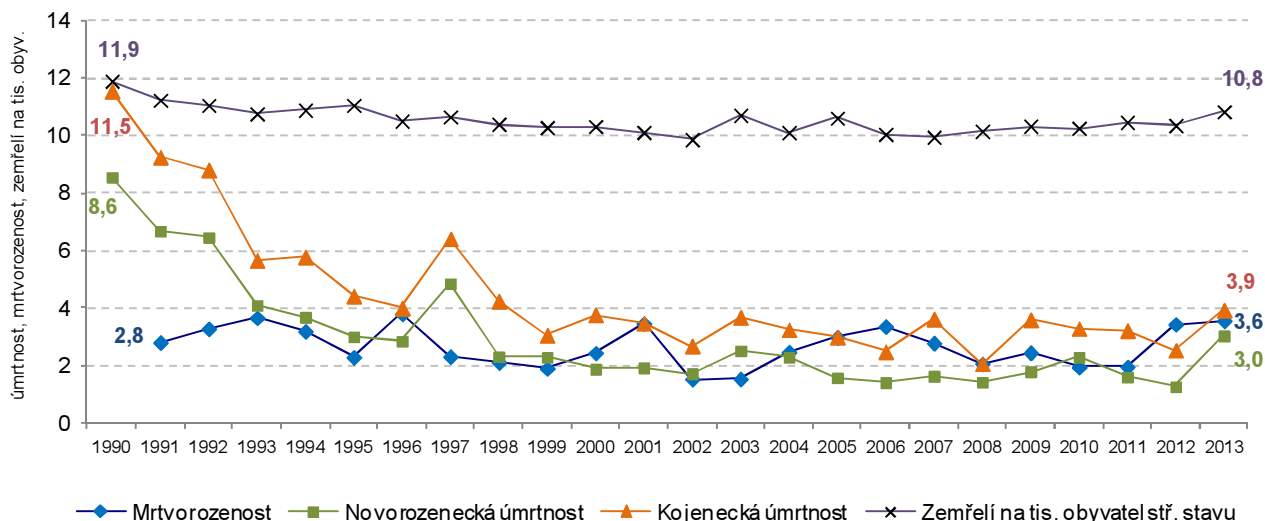
Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

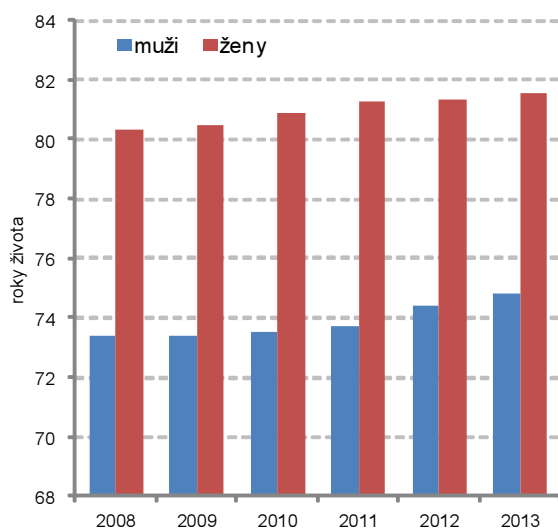
Naděje na dožití jak u mužů, tak u žen se zvýšila

Ke změnám docházelo i u naděje na dožití. Tento ukazatel říká, kolika let se v průměru dožije člověk právě narozený za předpokladu setrvání úmrtnostních poměrů platných v roce, ve kterém se osoba narodila. Případně vyjadřuje počet roků, který v průměru ještě prožije osoba právě např. 60letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání platný v době konstrukce úmrtnostních tabulek. Naděje na dožití při narození se zvýšila v kraji u mužů ze 73,38 let v roce 2008 na 74,79 let v roce 2013, u žen z 80,36 let na 81,56 let. Změny, i když méně výrazné, byly zachyceny také u naděje na dožití osob ve věku 60 let. Za posledních pět let se počet dalších let života prodloužil u mužů z 18,44 na 19,13 let, u žen z 22,76 na 23,67 let.

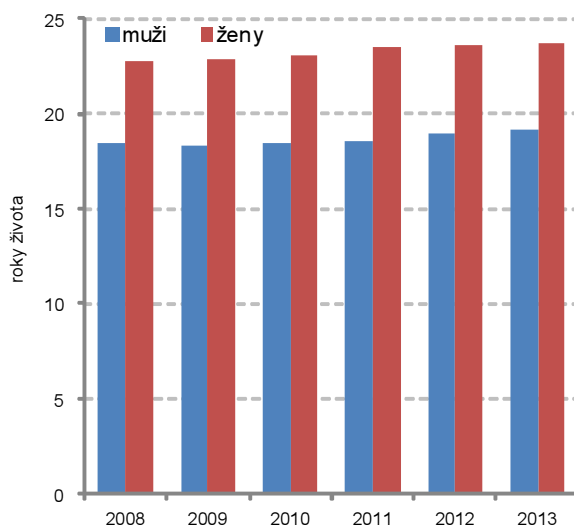
Graf 1.9 Úmrtnost ve Zlínském kraji

Graf 1.10 Naděje na dožití ve Zlínském kraji při narození

Graf 1.11 Naděje na dožití ve Zlínském kraji osob ve věku 60 let

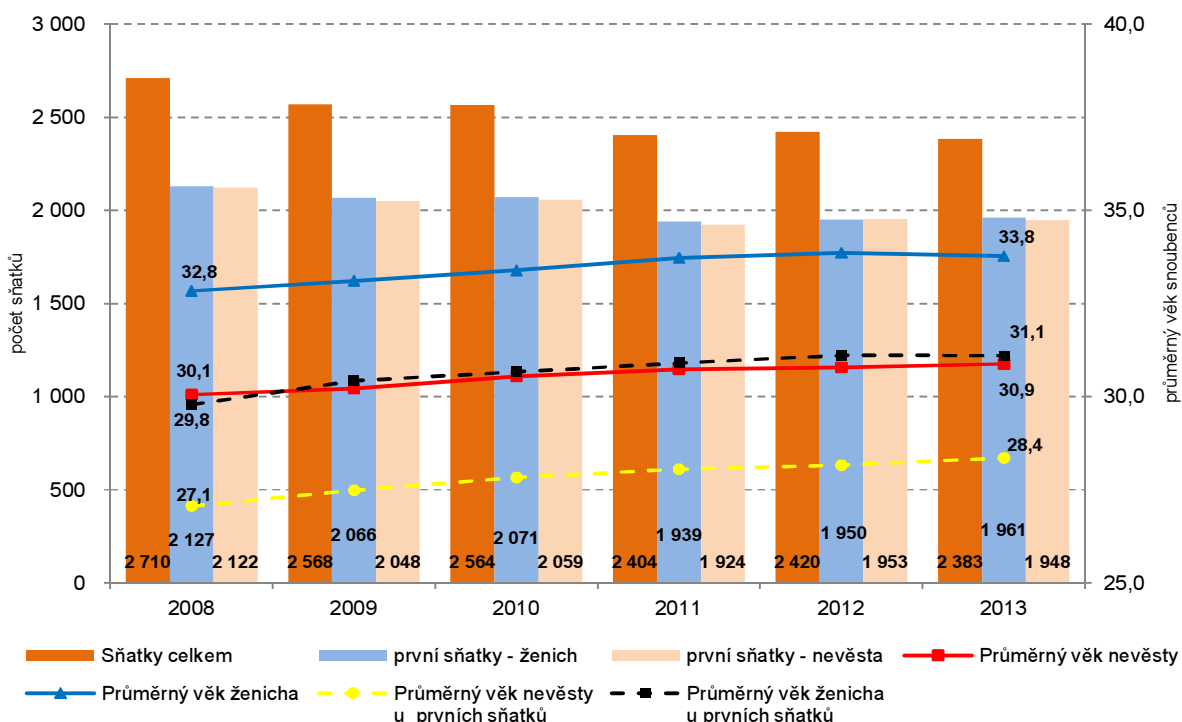
V roce 2013 zemřelo na nemoci oběhové soustavy více lidí než v předchozím roce

Nejčastějšími příčinami úmrtí v roce 2013 byly, stejně jako v předchozích letech, nemoci oběhové soustavy, jejichž podíl z celkového počtu zemřelých se proti roku 2012 snížil o 1,7 procentního bodu na 51,4 %. Do této skupiny příčin úmrtí patří především ostatní formy ischemické choroby srdeční a cévní nemoci mozku. Druhou nejčastější příčinou smrti byly v roce 2013 s podílem 22,1 % novotvary. Podíl těchto příčin úmrtí meziročně poklesl o 0,5 p.b. Třetí nejčastější skupinu úmrtí tvořily vnější příčiny. Ty zapříčinily v roce 2013 úmrtí 359 lidem, to je 5,6 % z celkového počtu zemřelých. Mezi vnější příčiny úmrtí patří také sebevraždy, jejichž podíl ve skupině vnějších příčin činil 27,6 % a proti předchozímu roku o 0,7 procentního bodu klesl.

Počet uzavřených sňatků se snížil

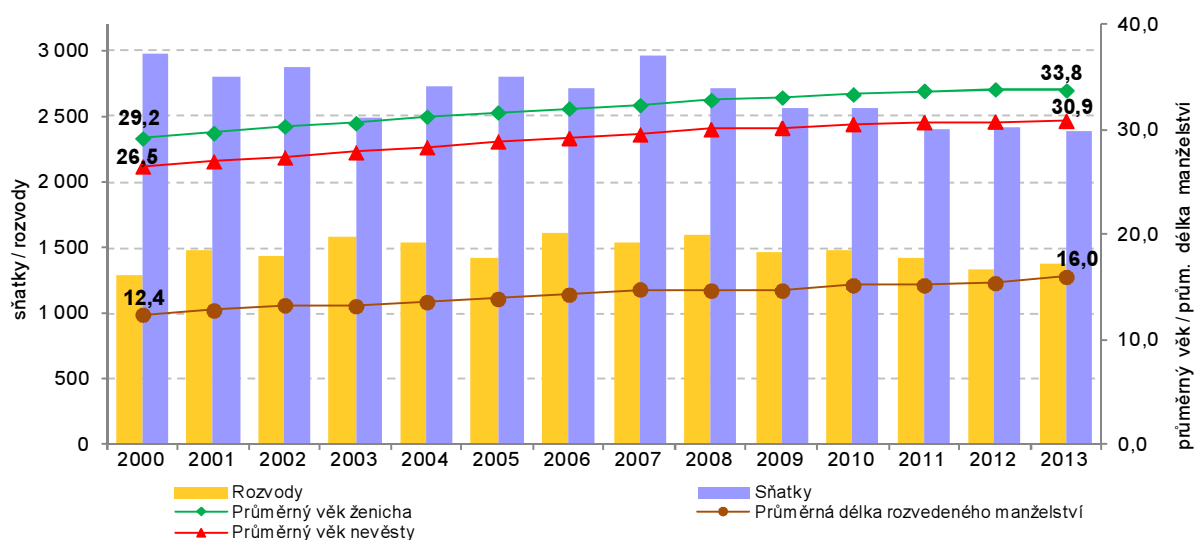
V roce 2013 bylo v kraji uzavřeno celkem 2 383 sňatků, což proti předchozímu roku znamená pokles o 37 sňatků (o 1,5 %). Proti počátečnímu roku sledovaného období 2008 se počet uzavřených sňatků snížil o 327 (o 12,1 %) a v celém pětiletém období je zřejmý klesající trend.

Graf 1.12 Sňatky a průměrný věk snoubenců ve Zlínském kraji

Věk snoubenců se mírně snížil Zvyšování věku snoubenců se v roce 2013 zastavil. Průměrný věk nevěsty meziročně vzrostl z 30,8 na 30,9 let a u ženicha poklesl z 33,9 na 33,8 let. U prvních sňatků byl průměrný věk snoubenců nižší, a to u nevěsty 28,4 let (meziroční zvýšení o 0,2 procentního bodu) a u ženicha 31,1 let (věk zůstal stejný, jako v předchozím roce). Počty sňatků v přepočtu na tisíc obyvatel mají od roku 2008 mírný klesající trend. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2008 (4,6 promile), v následujících dvou letech 4,3 promile a v dalších třech letech, tedy i v roce 2013, již pouze 4,1 promile.

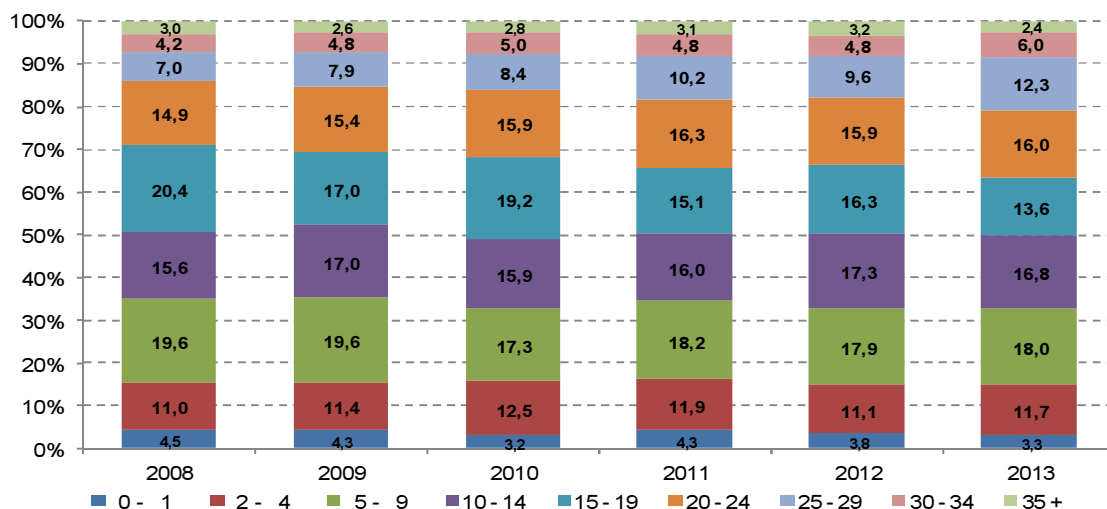
Graf 1.13 Sňatky a rozvody s průměrným věkem snoubenců a rozvedených manželů ve Zlínském kraji

Počet rozvodů meziročně vzrostl o 4,1%...

V posledním roce hodnoceného období bylo rozvedeno o 54 manželství více než v předešlém roce, a to celkem 1 381. V roce 2013 bylo nejvíce rozvedeno manželství, která trvala 5 až 9 let (celkem v 248 případech), dále pak 10 až 14 let (232), od 20 až 24 let (221) a také 15 až 19 let (188 rozvodů). Meziročně vzrostl nejvíce podíl rozvodů trvajících 25 až 29 roků, a to o 2,7 procentních bodů. Naopak nejvíce poklesl podíl rozvodů u manželství trvajících 15 až 19 let, a to o 2,7 p.b. V průběhu sledovaných pěti let se projevil největší i nejmenší rozdíl u stejných věkových skupin. Nejvíce se zvýšil podíl u manželství trvajících 25 až 29 let, a to ze 7,0 % v roce 2008 na 12,3 % v roce 2013. Nejmenší snížení bylo zachyceno u manželství trvajících 15 až 19 roků, a to z 20,4 % v roce 2008 na 13,6 % v posledním sledovaném roce. Průměrný věk při rozvodu se během pěti let zvýšil, a to u mužů o 2,4 roku na 43,7 let a také u žen o 2,3 roku na 40,9 let.

Graf 1.14 Rozvody ve Zlínském kraji podle délky trvání manželství – podíly v %

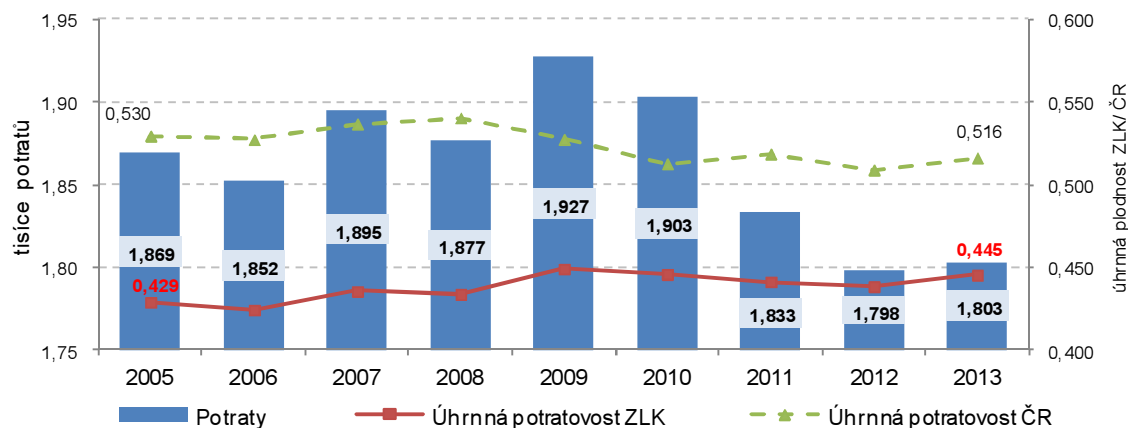

Nejčastější příčinou rozvodů ve všech sledovaných letech a stejně ze strany jak mužů, tak i žen byl uveden rozdíl povah, názorů a zájmů. Podíl této příčiny rozvodů se v průběhu pěti let zvýšil u mužů o 16,7 procentního bodu na 73,4 %, u žen o 16,2 procentního bodu na 74,7 %.

Největší podíl rozvedených manželství v roce 2013 byl bez nezletilých dětí (43,3 %), dále pak 28,7 % bylo manželství s jedním nezletilým dítětem a 23,5 % bylo se dvěma nezletilými dětmi.

V průběhu pěti let vykazoval index rozvodovosti (počet rozvodů na 100 sňatků) v jednotlivých letech rozkolísané hodnoty. Ve sledovaném období se snížil z 58,8 (rok 2008) o 0,8 procentního bodu. Meziročně však tento index vzrostl o 3,2 procentního bodu a dosáhl v roce 2013 hodnoty 58,0 %.

Graf 1.15 Potraty ve Zlínském kraji

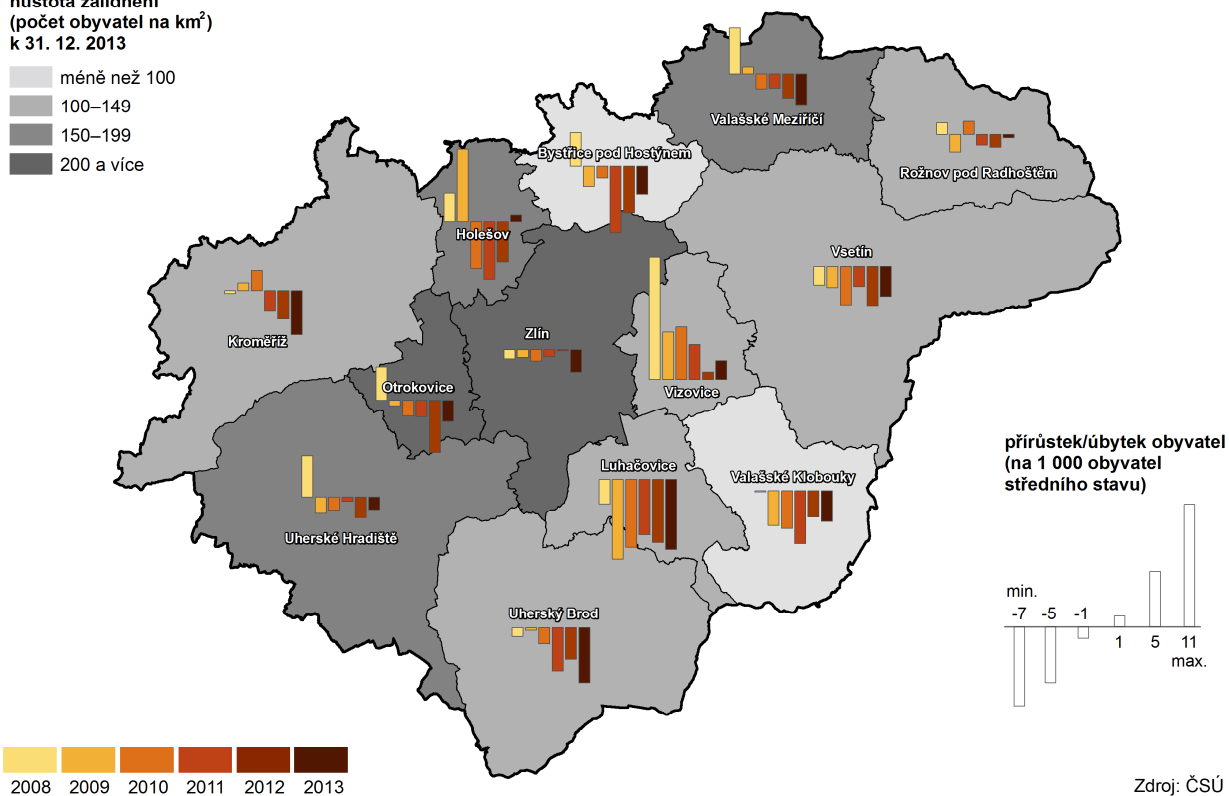
Počet potratů v kraji se mírně zvýšil

V roce 2013 bylo ve Zlínském kraji přerušeno celkem 1 803 těhotenství (z toho podíl umělých přerušení těhotenství činil 52,6 %). Proti minulému roku došlo ke zvýšení počtu potratů, a to o 5, tj. 0,3 %. Z pohledu ukazatele úhrnné potratovosti (průměrný počet potratů připadající na jednu ženu za předpokladu dané neměnné potratovosti a nulové úmrtnosti do 50 let) jsou zlínské hodnoty v posledních pěti letech pod republikovými hodnotami. V hodnoceném roce dosáhla potratovost v ČR hodnoty 0,516, ve Zlínském kraji 0,445.

Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Zlínského kraje v letech 2008 až 2013

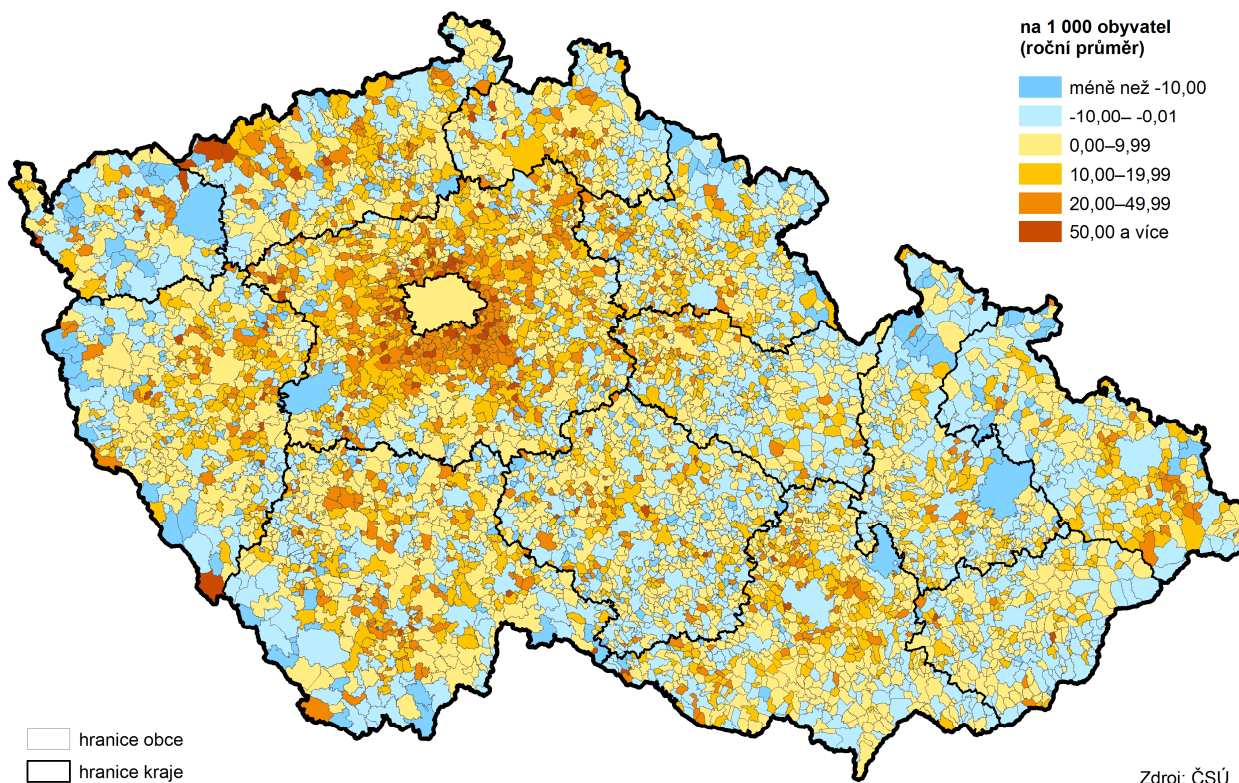
hustota zalidnění
(počet obyvatel na km²)
k 31. 12. 2013

- méně než 100
- 100–149
- 150–199
- 200 a více

Zdroj: ČSÚ

Přírůstek obyvatel stěhováním v obcích v letech 2008 až 2013

Zdroj: ČSÚ